

Информация-преценка от Окръжния комитет на ОФ-Кюстендил за работата на Кюстендилската организация на ОФ сред циганското население

Кюстендил, [след 25 януари 1964 г.]

На територията на окръга живеят 3272 цигани. Броя на циганите изразен в проценти спрямо населението на окръга е 1.5%. От общия брой цигани 2776 са мъже и 1496 са жени.

В организациите на Отечествения фронт членуват: 994 души от които мъже 510, жени 484 или 70% от избирателите цигани.

Циганското население живее главно в градовете: Кюстендил и Ст. Димитров. В гр. Кюстендил от 2517 души, 1419 са мъже и 1098 жени. Процента им спрямо населението на града е 10.4%. От тях 880 души са избиратели, а в ОФ членуват 617 души или 70% от избирателите. От членовете 280 са мъже и 337 жени.

В гр. Ст. Димитров живеят 405 цигани, от които избиратели са 326 души. Процента спрямо населението на града е 1.5%, а спрямо избирателите цигани 72.8% . От членовете 148 души са мъже и 90 души жени. Останалите 350 души цигани живеят в селата на окръга: Крайници, Бобов дол, Кочериново и др. От тях 208 са избиратели и 139 членове на Отечествения фронт, 64 мъже и 75 жени.

В окръга има малко семейства от турско население и в Отечествения фронт членуват само 14 души, от които 10 мъже и 4 жени, поради това специални мероприятия за работа сред тях не са провеждани.

Между циганското население в окръга участници в съпротивителното мнение няма.

Циганите в гр. Кюстендил живеят в отделен квартал, а в гр. Ст. Димитров в три квартала: кв. "братя Ценови", кв. "Муструков" и кв. "Спартак".

Благодарение грижите на Градските народни съвети и градските комитети на ОФ с всяка измината година се подобряват битовите условия, повишава се политическото и културното ниво на циганското население. Така например със средства ГНС Кюстендил и доброволен труд от населението в циганския квартал са построени ново основно училище и читалище, в което учат над 700 деца. Построи се нов магазин, бакалия, освен това работят един магазин за зеленчуци, хлебо-производствена работилница от квартала, а напоследък се откри и ж. п. спирка. Открит е здравен пункт, в който работят фелдшер и акушерка, а два пъти лично има лекарско посещение и консултации.

За подобряване хигиенно отношение е отреден нов квартал за днешно

строителство, в който срещу раздадени парцели са построени нови сгради с дворчета и градинки.

Поради това, че в гр. Ст. Димитров циганското население е пръснато в три квартала мероприятията за подобряване на битовите условия за същото се затрудняват и са недостатъчни. Не се обръща достатъчно внимание в това отношение и в селата:

Градските, общинските и кварталните комитети на Отечествен фронт работят за повишаване на политическото и общокултурно ниво на циганското население. Изградени са 12 низови организации в които през 1963 година са изнесени средно по 7 доклада. Изградени са 10 просветни звена и три смесени лектории с подходяща тематика. Голяма част от лекциите се придружават с кино прожекции. Изнасят се доклади по здравни въпроси, беседи за отглеждане на децата и Международното положение.

Не малко усилия се полагат и по обхващане на подлежащите деца в училището, за повишаване успеха и поведението на учениците. Към училището на циганския квартал Кюстендил е открита вечерна прогимназия за повишаване образованието на възрастното население. В резултат на провежданите мероприятия увеличава се броя на учениците завършващи с успех прогимназия и постъпващите в общообразователните и професионални средни училища.

За политическото и общокултурно издигане на циганското население някои организации развиват добра дейност, благодарение на което редица цигани израстваха като добри организатори и общественици. От циганите един е издигнат за окръжен съветник, двама за членове на ГК на БКП, двама за членове на ГК на ОФ, десет души местни народни съветници, 2 партийни секретари, 52 членове на ръководства на низови организации на Отечественния фронт, от които 18 жени, 6 души магазинери.

Голяма част от работоспособното население се включва в производствената дейност в различните промишлени предприятия. Така например 468 души от циганите на гр. Кюстендил работят в производството на Тютюневата промишленост, Мината, Обувния завод, Пренос - превоз, ГНС, ДКК "Димитър Благоев" и голяма част от тях преизпълняват трудовите си норми: Донка Рашкова Филипова от Тютюнева промишленост 220% , на която е присъдено званието най-добра в професията си и е наградена с значка "отличничка", Вита Яшарова Османова 180%, Анка Митова - 174%, Надка Стоичкова 165%. Миньорите Йордан Георгиев 120%, Денко Саутов 156%, Митко Василев 123% и много други от различните предприятия.

Останаха малък брой семейства, които още не са се откъснали от старите си навици - не се включват в производството, живеят бедно, пиянстват, крадат и вършат побоища.

За борба срещу тези прояви към кварталите в градовете са изградени другарски съдилища.

Другарския съд в циганския квартал Кюстендил през 1963 година е разгледал 93 дела за кражби, побоища, пиянство и други, които указаха не малко възпитателно въздействие за намаляване на противообществените прояви.

Окръжния комитет на Отечествения фронт поддържа връзка с ръководствата на низовите организации, членовете на бюрото на комитета посещават кварталите, в комитета често идват цигани за съвет и уреждане на някой въпроси, обаче специални мероприятия по работата сред циганите не са приемани на скоро.

Незадоволителна е и работата на ГК на Отечествения фронт и ГНС по решаване на въпросите за откриване на детски ясли, детски градини и млечни кухни. Не за всички желаещи ГНС и в двата града отреждат парцели за строеж на жилища. Не е организирано срещи за обмяна на опита по работа на циганите от двата града за премахване на пиянството, кражбите и побоищата.

ОКРЪЖЕН КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ

ДА Кюстендил, ф. 662, оп.1, а.е.37 л.52-54